

Bydgoszcz, listopada 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.VIII.431.7.2019

Pani

████████████████████

██

██

██

██

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w ██████████ ██████████ w dniu 17 czerwca 2019 r. przeprowadzona została kontrola, w trybie zwykłym dotycząca realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.) przez:

- ██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr 316/19 z dnia 22 maja 2019 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,

██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr 317/19 z dnia 22 maja 2019 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,

[Dowód akta kontroli, str. 1-2]

Ostatni dokument dotyczący przedmiotu kontroli wpłynął do tut. Urzędu drogą elektroniczną w dniu 24 września 2019 r.

[Dowód akta kontroli, str. 561]

Zakres kontroli obejmował:

- prawidłowość przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych w okresie zasiłkowym 2016/2017,
- wykorzystanie dotacji na koszty obsługi zadania wraz z wdrożeniem ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- organizacja komórek odpowiedzialnych za realizację zadania.

Okres objęty kontrolą: w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych oraz kosztów obsługi w okresie od 17 lutego 2016 r. do 30 września 2017 r.; w zakresie organizacji komórek odpowiedzialnych za realizację zadania do dnia 14 czerwca 2019 r.

Na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy. Organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

██████████ jako organ właściwy realizowała zadania z zakresu świadczenia wychowawczego, co jest zgodne art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Do dnia 31 grudnia 2017 r., zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wykonywał Referat Świadczeń Rodzinnych Urzędu Gminy w ██████████

Zarządzeniem Nr 75/2017 podjętym w dniu 29 grudnia 2017 r., przez Wójta ██████████ w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w ██████████, Referat Świadczeń Rodzinnych Urzędu Gminy stał się komórką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ██████████. Bezpośrednim przełożonym pracowników Referatu Świadczeń Rodzinnych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej została Pani ██████████

[Dowód akta kontroli, str. 30]

W związku z powyższym Uchwałą Nr XXXI/204/17 Rady [REDAKTOWANO] z dnia 20 grudnia 2017 r. nadano nowy Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w [REDAKTOWANO], zgodnie z którym do zadań GOPS zostało przypisane przyznawanie i wypłacanie świadczenia wychowawczego.

[Dowód akta kontroli, str. 26-29]

Na podstawie Uchwały Rady Gminy [REDAKTOWANO] Nr XXII133/16 z dnia 15 grudnia 2016 r., wprowadzono wspólną obsługę administracyjną i finansową dla jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, dla których organem prowadzącym jest Gmina [REDAKTOWANO].

[Dowód akta kontroli, str. 12-13]

W dniu 17 czerwca 2019 r., Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej [REDAKTOWANO] udzieliła wyjaśnienia, z którego wynika iż *"... z dniem 1 stycznia 2018 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w [REDAKTOWANO] realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy państwa zajmują się [REDAKTOWANO]"*.

[Dowód akta kontroli, str. 3]

W myśl ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, decyzje w sprawie przyznania bądź odmowy wypłaty świadczenia wychowawczego, wydawane i podpisywane były przez osoby posiadające stosowne upoważnienia Wójta Gminy [REDAKTOWANO]: [REDAKTOWANO] – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej [REDAKTOWANO], Upoważnienie Wójta Gminy [REDAKTOWANO] z dnia 2 stycznia 2018 r. do wydawania decyzji administracyjnych o ustaleniu i wypłacie świadczenia wychowawczego, [REDAKTOWANO] - podinspektora w Referacie Świadczeń Rodzinnych, Upoważnienie Wójta Gminy [REDAKTOWANO] z dnia 23 lutego 2016 r. do wydawania decyzji administracyjnych o ustaleniu i wypłacie świadczenia wychowawczego, [REDAKTOWANO] - referenta w Referacie Świadczeń Rodzinnych, Upoważnienie Wójta Gminy [REDAKTOWANO] z dnia 23 lutego 2016 r. do podejmowania działań i wypłaty świadczeń wychowawczych.

[Dowód akta kontroli, str. 4-11]

W wyniku przeprowadzonej kontroli, kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z uchybieniami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności)¹.

Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

Wojewoda Kujawsko-Pomorski w 2016 r. decyzjami przyznał Gminie ██████ na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wsparcia rodzin w ramach Programu Rodzina 500+ kwotę 4.045.450,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 4.027.552,80 zł. Na podstawie comiesięcznych sprawozdań finansowych z realizacji budżetu Wojewoda przekazał Gminie ██████ dotację w kwocie 4.045.450,00 zł

Gmina wydatkowała środki w kwocie 4.027.552,80 zł, w tym środki dotyczące wdrożenia ustawy w kwocie 18.538,00 zł. Zwrot niewykorzystanych w 2016 r. środków wyniósł **17.897,20 zł** (zwrotu dokonano 30 grudnia 2016 r. tj. zgodnie z terminem określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych). Dane zawarte w sprawozdaniu pn: „Realizacja Programu Rodzina 500+ w 2016 r. (stan na koniec grudnia)” są zgodne z obrotami konta 852 85211 3110 i sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do 31 grudnia 2016 r. w zakresie dotacji z budżetu państwa.

[Dowód akta kontroli, str. 72,80, 526-532,]

2. Specyfikacja wydatkowanej dotacji

Paragraf	Nazwa	Kwota w zł
3110	Świadczenia społeczne	3.948.581,80
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	37.624,00
4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	6.319,00

¹ Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

4210	Zakup materiałów i wyposażenia	24.398,00
4270	Zakup usług remontowych	10.000,00
4300	Zakup usług pozostałych	630,00
Razem	X	4.027.552,80

Zgodnie z art. 52 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, koszty obsługi realizacji zadania w 2016 r. wyniosły 78.971,00 zł, tj. nie więcej niż 2% otrzymanej dotacji w wysokości 4.045.450,00 zł na świadczenia wychowawcze (4.045.450,00 zł * 2 % = 80.909,00 zł).

[Dowód akta kontroli, str. 80]

3. Dotacje na wdrożenie ustawy

Wojewoda na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, przyznał Gminie [REDAKTOWANE] kwotę **18.538,00 zł**. Z faktur zaewidencjonowanych wynika, że wydatkowano kwotę **18.537,16 zł**, która została wydana zgodnie z przeznaczeniem. Różnicę tj. 0,84 zł Gmina [REDAKTOWANE] winna była zwrócić na rachunek Wojewody. Środki na wdrożenie ustawy w wyżej wymienionej kwocie zostały przeznaczone na wynagrodzenia i szkolenie pracownika, wyposażenie stanowisk pracy, zakup materiałów biurowych, licencji oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych.

Tabela nr 1

I.p	Nr faktury	Kwota	przeznaczenie
1.	FS/16/3/76	630,00	Szkolenie – delegacja [REDAKTOWANE]
2.	258/16	474,16	Materiały biurowe,
3.	DSFA/FY16/04/0712	738,00	Licencja na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych
4.	10/2016	10.000	Usługi remontowe
5.	Wynagrodzenia osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę	6.695,00	Wynagrodzenia osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę (Pani [REDAKTOWANE])
Razem		18.537,16	X

Na podstawie dowodów księgowych ustalono, że szkolenia pracowników dotyczyły między innymi szkoleń z zakresu świadczeń wychowawczych, pn.: „Stosowanie przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 r o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci..” Toruń, 15.03.2016.

[Dowód akta kontroli, str. 526-552]

W dniu 12 września 2019 r., zespół kontrolny zwrócił się do Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w [REDAKTED] z zapytaniem jakie osoby uczestniczyły w szkoleniu dot. realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz kogo dotyczyło wynagrodzenie wykazane w sprawozdaniu z realizacji Programu Rodzina 500+ w 2016 roku. Z otrzymanych w dniu 16 września 2019 r. wyjaśnień wynika, iż wynagrodzenie dotyczyło [REDAKTED] a w szkoleniu brały udział osoby zajmujące się merytorycznie rozpatrywaniem wniosków o świadczenie wychowawcze.

[Dowód akta kontroli, str. 553-558]

Z analizy otrzymanych dokumentów wynika, iż na wdrożenie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r.

o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydatkowano kwotę 41.723,00 zł, z tego z dotacji celowej – 18.537,16 zł, ze środków na koszty obsługi dla organu właściwego – 23.185,84 zł.

[Dowód akta kontroli, str. 528-559]

W dniu 23 września 2019 r., zwrócono się do Kierownika jednostki kontrolowanej z prośbą o wyjaśnienie różnicy w kwocie 0,84 zł, powstałej pomiędzy kwotą wydatkowaną na wdrożenie ustawy wykazaną w sprawozdaniu z realizacji Programu Rodzina 500+ w 2016 roku (18.538 zł), a kwotą otrzymaną z zaewidencjonowanych dokumentów, tj. kwoty 18.537,16 zł.

W odpowiedzi przesłanej do tut. Urzędu drogą elektroniczną w dniu 24 września 2019 r., ustalono iż „(...) różnica w wysokości 0,84 gr wynika z tytułu dokonanych zaokrągleń. Kwoty ujęte w sprawozdaniu wykazano w pełnych zł”.

Mając na uwadze powyższe informuje się, iż zespół kontrolny uznał przedmiotowe wyjaśnienia.

[Dowód akta kontroli, str. 560-561]

4. Ocena losowo wybranych akt świadczeniobiorców

Szczegółowe badanie próby 20 wniosków (A.B., I.B., J.B., P.C., B.C., A.D., A.G., A.G., A.K., M.K., E.K., J.M., E.M., W.M., B.P., J.R., M.Sz., M.Sz., K.Ś., A.W.) – otrzymujących świadczenie w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500 + wykazało, że formularze wniosków o ustalenie uprawnień do świadczenia wychowawczego były kompletne i zgodne ze wzorami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze oraz w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ustalenia uprawnień do przyznawanych świadczeń wychowawczych. Decyzje administracyjne zawierały wymagane przepisami prawa pouczenia o możliwości i trybie odwoławczym, a także sformułowanie o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

[Dowód akta kontroli, str. 113-522]

W dniu 22 maja 2019 r. pismem znak: WPS.VIII.431.7.2019 zespół kontrolny zwrócił się z zapytaniem o liczbę wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych w okresie zasiłkowym 2016/2017, w tym decyzji przyznających, odmownych oraz przyznających świadczenia w formie rzeczowej.

W odpowiedzi na ww. pismo Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wyjaśniła, iż w okresie zasiłkowym 2016/2017 zostało wydanych **627 decyzji administracyjnych** w sprawie świadczeń wychowawczych, w tym:

- decyzje przyznające prawo do świadczenia wychowawczego – 617,
- decyzje odmawiające prawa do świadczenia wychowawczego – 10,
- świadczenia przekazane w formie rzeczowej – 0.

[Dowód akta kontroli, str. 2a-2b, 98]

Wydawanie decyzji administracyjnych w okresie zasiłkowym 2016/2017 określających uprawnienia do świadczeń wychowawczych oraz ich pierwsze wypłaty następowały w terminie określonym w art. 49 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,

tj. w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. Średni czas upływający pomiędzy dniem złożenia wniosku, a pierwszą wypłatą świadczenia wyniósł ok. **20 dni**.

[Dowód akta kontroli, str.113-114]

Podstawa prawna decyzji administracyjnych winna cechować się zwięzłą i przejrzystą regulacją prawną, tzn. wskazać zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji.

W decyzjach administracyjnych dotyczących uprawnień na okres zasiłkowy 2016/2017 podlegających analizie przez zespół kontrolny stwierdzono wskazywanie w podstawie prawnej również przepisów prawa dotyczących uzasadnienia faktycznego przyznania uprawnień do świadczenia wychowawczego oraz pouczenia o przysługującym prawie do wniesienia odwołania od decyzji.

[Dowód akta kontroli, str.113-522]

Wypłaty świadczeń wychowawczych należnych za grudzień 2016 r. dokonano zgodnie z apelem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2016 r. przed Świętami Bożego Narodzenia, tj. 20 grudnia 2016 r.

[Dowód akta kontroli, str. 98]

Kwota dotacji podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowej w trybie art. 169 ustawy o finansach publicznych jako dotacja pobrana w nadmiernej wysokości na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przez Gminę [REDAKTOWANE] wynosi **0,84 zł**.

W myśl art. 169 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.

W dniu 23 października 2019 r. Gmina [REDAKTOWANE] dokonała zwrotu kwoty 0,84 gr, stanowiącej zgodnie z art. 169 ust 2 ustawy o finansach publicznych dotację pobraną w nadmiernej wysokości. W tej sytuacji odstępuje się od wydania zaleceń w tym zakresie.

Kontrolę wpisano do książki kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w [REDACTED] pod nr 2/2019.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w [REDACTED] podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli uchybień, a w szczególności:

- uwzględnienie w podstawie prawnej decyzji administracyjnej związanej i przejrzystej regulacji prawnej, tj. wskazywanie wyłącznie delegacji ustawowej do wydawania decyzji z zakresu świadczenia wychowawczego oraz kodeksy postępowania administracyjnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji,
- prawidłowe dekretowanie dokumentów księgowych, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, będących podstawą ujęcia wydatku w wykazie obrotów i sald dla kont.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pani w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia